

ЗАКОН

О АРБИТРАЖИ

ГЛАВА I

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређује се арбитражно решавање спорова (у даљем тексту: арбитража) без страног елемента (у даљем тексту: унутрашња арбитража) и спорова са страним елементом (у даљем тексту: међународна арбитража).

Област примене

Члан 2.

Одредбе овог закона примењују се на арбитражу и арбитражни поступак када је место арбитраже на територији Републике Србије (у даљем тексту: Република).

Странке могу друкчије да предвиде када је у питању међународна арбитража.

Одредбе овог закона, чију примену странке не могу искључити, морају се поштовати када је место арбитраже у Републици.

Међународна арбитража

Члан 3.

Међународна арбитража, у смислу овог закона, је она арбитража која за предмет има спорове из међународних пословних односа, а нарочито ако:

1) странке у време закључења споразума о арбитражи имају пословна седишта у различитим државама;

2) се изван државе у којој странке имају своја пословна седишта налази место:

а) арбитраже, ако је одређено у споразуму о арбитражи или на основу њега, или

б) у коме треба да се изврши битан део обавеза из пословног односа или место са којим је предмет спора најуже повезан;

3) су се странке изричито споразумеле да је предмет споразума о арбитражи везан за више држава.

Ако једна од страна нема пословно седиште, за ту страну узима се у обзир редовно боравиште.

Основ арбитраже

Члан 4.

Спор може да се решава путем арбитраже само на основу споразума странака.

Спор за који је уговорена арбитража решава арбитражни суд, који чине арбитри.

Подобност спора за арбитражу (арбитрабилност)

Члан 5.

Арбитража се може уговорити за решавање имовинског спора о правима којима странке слободно располажу, осим спорова за које је одређена искључива надлежност суда.

Свако физичко и правно лице може да уговори арбитражу, укључујући и државу, њене органе, установе и предузећа у којима она има својинско учешће.

Арбитражу може да уговори свако ко, у складу са одредбама закона који уређује парнични поступак, има способност да буде странка у поступку.

Организовање арбитраже

Члан 6.

Арбитражно решавање спора организује стална арбитражна институција, у складу са својим правилима и овим законом, када је то предвиђено споразумом странака.

Сталне арбитражне институције могу да оснују привредне коморе, професионална и струковна удружења, удружења грађана у складу са њиховим оснивачким актом и овим законом, ако је то у сагласности са њиховом делатношћу.

Странке могу да се споразумеју о *ad hoc* арбитражи, која се организује у складу са споразумом странака и овим законом.

Улога суда

Члан 7.

Државни суд (у даљем тексту: суд) може, у вези арбитраже, да предузима само оне радње које су изричито одређене овим законом.

Примена међународних уговора

Члан 8.

Примена овог закона не утиче на примену ратификованог међународног уговора.

ГЛАВА II

СПОРАЗУМ О АРБИТРАЖИ

Појам

Члан 9.

Споразумом о арбитражи странке поверавају арбитражном суду на решавање своје будуће спорове или спорове настале из одређеног правног односа.

Споразум о арбитражи за решавање будућих спорова може бити садржан у одредби уговора (у даљем тексту: арбитражна клаузула) или у посебном уговору.

Ништавост

Члан 10.

Споразум о арбитражи ништав је ако:

- 1) врста спорова на који се односи није подобна за арбитражу;
- 2) није закључен у форми прописаној овим законом;
- 3) странке нису имале потребна својства и способност за његово закључење, или
- 4) је закључен под утицајем принуде, претње, преваре или заблуде.

Споразум о арбитражи не производи дејства у односу на решавање спора који није подобан за арбитражу.

Накнадни споразум

Члан 11.

Споразум о арбитражи може се закључити и ако је настали спор већ изнет на решавање суду.

Форма

Члан 12.

Споразум о арбитражи мора да се закључи у писменој форми.

Споразум о арбитражи је закључен у писменој форми ако је садржан у исправама које су странке потписале.

Сматра се да је споразум о арбитражи у писменој форми ако је закључен разменом порука путем средстава комуникације, која омогућавају писмени доказ о споразуму странака, без обзира да ли су те поруке странке потписале.

Споразум о арбитражи сматра се закљученим и ако се странке у писменом уговору позову на друго писмено које садржи споразум о арбитражи (општи услови за закључење правног посла, текст другог уговора и сл.) ако је циљ тог позивања да споразум о арбитражи постане саставни део уговора.

Сматра се да постоји споразум о арбитражи и ако тужилац писменим путем покрене арбитражни спор, а тужени изричито прихвати арбитражу и с тим се сагласи у писменој форми или у изјави на записнику на рочишту, као и ако узме учешће у арбитражном поступку и до упуштања у расправљање о предмету спора не истакне приговор да не постоји споразум о арбитражи, односно не оспори надлежност арбитражног суда.

Пренос

Члан 13.

Споразум о арбитражи остаје на снази и у случају уступања (цесије) уговора или потраживања, осим ако није друкчије уговорено.

Споразум о арбитражи остаје на снази у случају суброгације, осим ако није друкчије уговорено.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и у другим случајевима преноса потраживања, осим ако није друкчије уговорено.

Тужба суду

Члан 14.

Суд коме је поднета тужба у ствари која је предмет споразума о арбитражи оглашава се ненадлежним и одбацује тужбу по приговору странке који мора да буде поднет пре упуштања у расправљање о предмету спора, осим ако утврди да је споразум о арбитражи очигледно ништав, да је без дејства или да га није могуће извршити.

Привремене мере

Члан 15.

Пре покретања арбитражног поступка или у току поступка, свака странка може да поднесе суду захтев за доношење привремених мера, а суд може да одреди такве мере.

Одредба става 1. овог члана примењује се и када се споразум о арбитражи односи на арбитражу чије је место у другој држави.

ГЛАВА III

АРБИТРАЖНИ СУД

Састав

Члан 16.

Број арбитра ра арбитражног суда одређују странке.

Арбитражни суд сачињавају један арбитар (арбитар појединац) или три, односно више арбитра (арбитражно веће). Ако је споразумом о арбитражи предвиђено више арбитра, њихов број мора да буде непаран.

Ако странке не одреде број арбитра, њихов број одређује лице или институција које су странке споразумом одредиле (у даљем тексту: орган именована) а ако органа именована нема или то не учини, број арбитра одређује надлежни суд.

Ако арбитражу организује стална арбитражна институција, она врши функцију органа именована.

Именовање арбитра

Члан 17.

Странке се могу споразумети о поступку именована арбитра, а ако то споразумом није предвиђено арбитра се именују у складу са овим законом.

Ако спор треба да реши арбитар појединац, њега споразумно именују странке у року од 30 дана од дана када једна странка позове другу странку да заједнички именују арбитра. Ако таквог споразума нема, именовање врши орган именована, а ако тог органа нема или то не учини, именовање врши надлежни суд.

Ако спор решавају три арбитра, свака странка именује једног арбитра у року од 30 дана од дана када је друга странка позове да то учини. Ако то позвана странка не учини, арбитра именује орган именована који су странке одредиле, а ако тог органа нема или то не учини, именовање врши надлежни суд. Трећег арбитра, који председава арбитражним судом (у даљем тексту: председник или председник арбитражног суда), бирају именовани арбитра у року од 30 дана од дана њиховог именована. Ако га не изаберу, именовање врши орган именована, а ако тог органа нема или то не учини, именовање врши надлежни суд.

Против одлуке суда којом се именује арбитар није дозвољена жалба.

Трошкови арбитраже

Члан 18.

Странке сnose трошкове арбитраже.

Износ трошкова из става 1. овог члана утврђује арбитражни суд.

Странке су дужне да на захтев арбитражног суда унапред плате трошкове из става 1. овог члана.

Стална арбитражна институција сама уређује трошкове арбитраже и тарифу тих трошкова.

ГЛАВА IV

АРБИТРИ

Ко може бити арбитар

Члан 19.

Арбитар може бити свако физичко лице које је пословно способно, без обзира на држављанство.

Арбитар мора имати својства која су странке споразумом утврдиле.

Арбитар мора бити непристрасан и независан у односу на странке и предмет спора.

Арбитар не може бити лице које је осуђено на безусловну казну затвора, док трају последице осуде.

Прихватање дужности арбитра

Члан 20.

Арбитар даје писмену изјаву о прихватању дужности арбитра.

Дужност арбитра да обавести странке о битним чињеницама

Члан 21.

Лице које је предложено за арбитра дужно је да, пре прихватања дужности арбитра, саопшти чињенице које могу оправдано изазвати сумњу у његову непристрасност или независност.

Арбитар је дужан да, од дана када је именован, саопшти без одлагања чињенице из става 1. овог члана ако су наступиле после његовог именовања.

Обављање дужности

Члан 22.

Арбитар је дужан да савесно и ефикасно обавља дужност арбитра.

Разлози за изузеће арбитра

Члан 23.

Изузеће арбитра може се тражити само ако постоје чињенице које могу оправдано изазвати сумњу у његову непристрасност или независност или ако нема својства која су странке споразумом утврдиле.

Поступак изузећа

Члан 24.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, захтев за изузеће арбитра странка подноси у писменој форми у року од 15 дана од дана када је сазнала за именовање арбитра или за разлоге за изузеће.

Странка која је сама или са противном странком именовала арбитра може захтевати његово изузеће само ако је разлог за изузеће настао или је странка за њега сазнала пошто је арбитар именован.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, о изузећу арбитра одлучује надлежни суд.

Сматра се да су се странке које су организацију арбитраже повериле сталној арбитражној институцији споразумеле да се захтев за изузеће арбитра решава у складу са њеним правилима.

Арбитражни суд може да настави арбитражни поступак и да донесе арбитражну одлуку иако је поступак изузећа у току.

Престанак дужности арбитра

Члан 25.

Арбитар може да се повуче са дужности писменом изјавом ако из оправданих разлога, укључујући и разлоге из члана 23. овог закона, није више у стању да обавља своју дужност.

Странке се могу споразумети о опозиву арбитра ако он из стварних или правних разлога, укључујући и разлоге из члана 23. овог закона, није више у стању да обавља своју дужност или ако не извршава дужност у примереном року.

Ако се арбитар повуче са дужности или се странка сагласи са опозивом арбитра, то не значи да се тиме признаје основаност разлога за престанак дужности арбитра.

Ако се странке не споразумеју о опозиву арбитра, странка која сматра да арбитар није више у стању да обавља своју дужност или да не извршава дужност у примереном року, може да затражи од сталне арбитражне институције или, у случају *ad hoc* арбитраже, од надлежног суда, да донесе одлуку о престанку дужности арбитра.

Против одлуке суда о престанку дужности арбитра није дозвољена жалба.

Именовање новог арбитра

Члан 26.

Ако арбитра престане дужност, именује се нови арбитар у складу са одредбама овог закона о именовању арбитра.

ГЛАВА V

НАДЛЕЖНОСТ АРБИТРАЖНОГ СУДА

Основ надлежности

Члан 27.

Надлежност арбитражног суда одређује се споразумом странака.

Одлучивање арбитражног суда о својој надлежности

Члан 28.

Арбитражни суд може да одлучује о својој надлежности укључујући и одлучивање о приговору о постојању или пуноважности споразума о арбитражи.

Ако је споразум о арбитражи закључен као арбитражна клаузула, она се, приликом одлучивања о приговору о постојању или пуноважности споразума о арбитражи, сматра независном од осталих одредаба уговора.

Одлука арбитражног тела о проглашавању ништавим уговора који садржи арбитражну клаузулу, не повлачи ништавост те клаузуле.

Приговори ненадлежности и прекорачења овлашћења

Члан 29.

Приговор да арбитражни суд није надлежан (у даљем тексту: приговор ненадлежности) тужени мора да поднесе најкасније кад и одговор на тужбу.

Право на подношење приговора ненадлежности тужени има и кад је именовао арбитра или је учествовао у његовом именовању.

Приговор да арбитражни суд прекорачује границе својих овлашћења (у даљем тексту: приговор прекорачења овлашћења) странка мора да поднесе чим питање за које се тврди да прелази границе овлашћења арбитражног суда буде изнето у арбитражном поступку.

Арбитражни суд може да дозволи да се приговори из ст. 1. до 3. овог члана поднесу и касније, ако оцени да је до закашњења дошло из оправданих разлога.

Одлучивање о приговорима

Члан 30.

О приговорима поднетим у складу са чл. 28. и 29. овог закона арбитражни суд може да одлучи као о претходном питању или одлуком о предмету спора.

Ако арбитражни суд о приговорима одлучи као о претходном питању, свака странка може у року од 30 дана од дана достављања одлуке да захтева од суда одређеног законом да одлучи о том питању.

Против одлуке суда из става 2. овог члана није дозвољена жалба.

Арбитражни суд може наставити поступак и донети арбитражну одлуку за време док је у току поступак пред судом о приговорима из става 2. овог члана.

Надлежност арбитражног суда за одређивање привремене мере

Члан 31.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, арбитражни суд може, на предлог једне странке, одредити привремену меру коју сматра потребном с обзиром на предмет спора, а може истовремено да одреди да противна странка положи одговарајуће обезбеђење.

ГЛАВА VI

ПОСТУПАК ПРЕД АРБИТРАЖНИМ СУДОМ

Одређивање правила поступка

Члан 32.

Странке су слободне да саме споразумно одреде правила поступка по којима ће арбитражни суд поступати или да упуте на одређена арбитражна правила, у складу са одредбама овог закона.

Ако је арбитража међународна, странке се могу споразумети да се на арбитражни поступак примени страно право, у складу са одредбама овог закона.

Ако странке споразумно не одреде правила арбитражног поступка, арбитражни суд може водити арбитражни поступак на начин који сматра целисходним, у складу са одредбама овог закона.

Овлашћење арбитражног суда из става 3. овог члана обухвата и право да одлучује о допуштености, значају и доказној снази предложених и изведених доказа.

Битна начела поступка

Члан 33.

У поступку пред арбитражним судом странке су равноправне.

Арбитражни суд дужан је да свакој странци омогући да изнесе своје ставове и доказе, као и да се изјасни о радњама и предлозима противне странке.

Место арбитраже

Члан 34.

Странке могу споразумно да одреде место арбитраже.

Ако странке нису споразумно одредиле место арбитраже, место арбитраже одређује арбитражни суд, водећи рачуна о околностима случаја које обухватају и погодност одређеног места за странке.

Ако су се странке споразумеле да организацију арбитраже повере сталној арбитражној институцији, место арбитраже се одређује у складу са њеним правилима.

Ако место арбитраже није одређено у складу са ст. 1. до 3. овог члана, сматра се да је место арбитраже место које је у арбитражној одлуци означено као место њеног доношења.

Изузетно од одредаба ст. 1. до 4. овог члана, ако се странке нису друкчије споразумеле, арбитражни суд може да се састане у било ком месту које оцени прикладним, ради већања арбитра или ради саслушања сведока, вештака или странака, као и ради прегледа робе, других предмета или исправа.

Језик

Члан 35.

Странке могу споразумно да одреде језик или језике на којима ће се водити арбитражни поступак, а ако таквог споразума нема о томе ће одлучити арбитражни суд, водећи рачуна о месту арбитраже и језику које су странке користиле у свом правном односу.

Сталне арбитражне институције својим правилима могу да уреде питање језика у арбитражном поступку.

Језик арбитраже примењује се на све писмене изјаве странака, на усмену расправу, на арбитражне одлуке и друге акте арбитражног суда осим ако се странке друкчије споразумеју или ако у недостатку таквог споразума арбитражни суд није друкчије одлучио.

Арбитражни суд може одредити да се уз писмене доказе приложи и превод на језик или језике које су странке споразумно одредиле или које је одредио арбитражни суд.

До одређивања језика поступка, тужба, одговор на тужбу и други поднесци могу се поднети на језику уговора или на језику споразума о арбитражи или на српском језику.

Тужба и одговор на тужбу

Члан 36.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, тужилац у тужби наводи чињенице на којима заснива своје захтеве, спорна питања и одређује тужбени захтев.

Ако је тужилац поднео захтев за арбитражу пре подношења тужбе, тужба се подноси у року који су странке споразумно одредиле, а ако нису одредиле тај рок, онда у року који одреди арбитражни суд.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, у року који су странке споразумно одредиле или који је одредио арбитражни суд, тужени треба да одговори на тужбу и да се изјасни о захтевима, наводима и доказима тужбе.

Странке могу у току поступка да измене или допуне тужбу, односно одговор на тужбу, осим ако се нису друкчије споразумеле или ако арбитражни суд, ради ефикасности поступка, не одлучи друкчије.

Противтужба

Члан 37.

Тужени може да поднесе противтужбу, ако се странке нису друкчије споразумеле.

На противтужбу се примењују одредбе овог закона о тужби.

Почетак арбитражног поступка

Члан 38.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, арбитражни поступак почиње:

1) ако арбитражу организује стална арбитражна институција, на дан кад та институција прими захтев за арбитражу или тужбу,

2) у *ad hoc* арбитражи, на дан кад тужени прими захтев за арбитражу или тужбу и обавештење да је тужилац именовао арбитра или

предложио арбитра појединца и позвао противну странку да именује свог арбитра или да се изјасни о предложеном арбитру појединцу.

Усмени и писмени поступак

Члан 39.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, арбитражни суд одлучује да ли ће да одржи усмену расправу или ће да води поступак на основу исправа и других писмених докумената.

Ако једна од странака затражи одржавање усмене расправе, арбитражни суд ће да одржи расправу осим ако странке нису споразумно искључиле усмену расправу.

Обавеза обавештавања

Члан 40.

Странке морају благовремено бити обавештене о свакој усменој расправи, као и о сваком састанку арбитражног суда који се одржава ради прегледа робе, других ствари или исправа.

Сви поднесци, исправе и информације које једна странка поднесе арбитражном суду достављају се другој странци.

Странкама се доставља сваки извештај вештака или исправа која представља доказ.

Начин достављања и пријема писмена

Члан 41.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, сматра се да је писмено примљено на дан када је лично предато примаоцу или на дан када је упућено на поштанску адресу примаоца.

Поштанска адреса је адреса на којој прималац редовно прима пошту. Ако прималац није одредио другу адресу или ако друго не произлази из околности случаја, поштанском адресом сматра се адреса пословног седишта правног лица или његовог огранка, односно адреса редовног боравишта физичког лица или адреса наведена у споразуму о арбитражи.

Ако се адреса из става 2. овог члана не може утврдити, сматра се да је писмено примљено ако је упућено на последњу познату поштанску адресу примаоца препорученом пошиљком или на други начин којим се обезбеђује писмени доказ о томе да је писмено упућено.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, сматра се да је писмено примљено оног дана када је предато, у складу са одредбама овог члана.

Последице пропуштања

Члан 42.

Ако се странке нису друкчије споразумеле и ако без навођења оправданих разлога:

1) тужилац после подношења захтева за арбитражу не поднесе тужбу у складу са чланом 36. став 2. овог закона, арбитражни суд ће обуставити поступак, или

2) тужени не поднесе одговор на тужбу у складу са чланом 36. став 3. овог закона, арбитражни суд ће наставити поступак, при чему се не сматра да пропуштање значи да тужени признаје наводе и захтеве тужбе, или

3) једна од странака, иако уредно позвана, не дође на усмену расправу или не поднесе писмене доказе, арбитражни суд може да настави поступак и донесе арбитражну одлуку на основу доказа који су поднети.

Губитак права на приговор

Члан 43.

Странка која, иако зна да нека одредба овог закона од чије примене странке могу да одустану није поштована или да неки услов који проистиче из споразума о арбитражи није поштован, настави да учествује у арбитражном поступку, а да без одлагања није ставила приговор или да није ставила приговор у предвиђеном року, губи право на приговор којим се позива на непоштовање те законске одредбе или тог услова.

Сведоци

Члан 44.

Сведоци се, по правилу, саслушавају на расправи.

Сведоци могу да буду саслушани и ван расправе ако на то пристану и странке се томе не противе.

Арбитражни суд може од сведока да тражи да у одређеном року одговоре на постављена питања, ако се странке томе не противе.

Сведоци се саслушавају без полагања заклетве.

Према сведоцима арбитражни суд не може да изриче процесне мере или казне.

Вештаци

Члан 45.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, арбитражни суд може да:

1) именује једног или више вештака ради давања налаза и мишљења о питањима која одреди арбитражни суд;

2) наложи странкама да вештаку пруже све потребне информације, да му предају све потребне исправе, као и да омогуће вештаку приступ исправама, роби и другим стварима.

Ако се странке нису друкчије споразумеле, а то тражи једна странка или тако одреди арбитражни суд, вештак је дужан да, после подношења писменог или усменог налаза и мишљења, учествује у усменој расправи на којој странке могу да му постављају питања или на коју могу да доведу друге вештаке да са именованим вештаком расправљају спорна питања.

Одредбе овог закона о изузећу арбитрара сходно се примењују на изузеће вештака.

Помоћ суда у извођењу доказа

Члан 46.

Арбитражни суд може да затражи помоћ суда ради извођења доказа.

Доказе изведене пред судом арбитражни суд цени као доказе које је сам извео.

Окончање арбитражног поступка

Члан 47.

Арбитражни поступак окончава се доношењем коначне арбитражне одлуке.

Арбитражни поступак може бити окончан ако:

1) тужилац повуче тужбу, осим ако се тужени томе не успротиви, а арбитражни суд оцени да тужени има оправдан интерес да се донесе коначна арбитражна одлука о спору;

2) странке споразумно одлуче о окончању поступка;

3) арбитражни суд оцени да је арбитражни поступак постао немогућ;

4) је арбитражни поступак обустављен у складу са овим законом.

ГЛАВА VII

АРБИТРАЖНА ОДЛУКА

Одлуке

Члан 48.

Арбитражни суд доноси одлуку о предмету спора којом решава о свим захтевима странака (коначна арбитражна одлука).

Арбитражни суд може да донесе делимичну одлуку или међуодлуку.

Одлука на основу права или правичности

Члан 49.

Арбитражни суд доноси одлуку применом права, односно правних правила, уговора и обичаја.

Арбитражни суд може да донесе одлуку на основу правде и правичности (*ex aequo et bono, amiable composition*) само ако су се странке о томе изричито споразумеле.

Меродавно право

Члан 50.

Арбитражни суд у међународној арбитражи одлуку доноси применом права или правних правила које су странке споразумно одредиле.

Свако упућивање на право одређене државе тумачиће се као непосредно упућивање на материјално право те државе, а не на њене колизионе норме, осим ако нешто друго није изричито предвиђено споразумом странака.

Ако странке нису одредиле меродавно право или правна правила, арбитражни суд у међународној арбитражи то право, односно правила одређује на основу колизионих правила које оцени прикладним.

Арбитражни суд увек ће водити рачуна о одредбама уговора и обичајима.

Доношење одлуке

Члан 51.

Арбитражна одлука доноси се у писменој форми и мора бити потписана од стране арбитра, односно арбитра.

Арбитражно веће одлуку доноси после већања у коме морају да учествују сви арбитра, осим ако се странке нису друкчије споразумеле.

Одлука арбитражног већа доноси се већином гласова арбитра, осим ако се странке нису друкчије споразумеле.

Одлука арбитражног већа је пуноважна и ако је потпише већина арбитра и на одлуци утврди ускраћивање потписа.

Одвојено мишљење арбитра

Члан 52.

Арбитар који није сагласан са изреком или образложењем одлуке може писмено да издвоји своје мишљење које се странкама доставља уз одлуку ако тај арбитар то затражи.

Садржина арбитражне одлуке

Члан 53.

Одлука садржи увод, изреку о предмету спора, трошкове арбитраже и образложење ако га странке споразумом нису искључиле.

У одлуци морају да буду наведени датум и место њеног доношења.

Одлука на основу поравнања

Члан 54.

Ако се странке у току поступка поравнају о предмету спора, арбитражни суд ће на њихов захтев донети одлуку на основу поравнања, осим ако су дејства тог поравнања супротна јавном поретку.

Арбитражна одлука на основу поравнања има снагу као свака друга арбитражна одлука, осим што не мора да садржи образложење.

Достављање

Члан 55.

Стална арбитражна институција, која је организовала арбитражу, одлуку доставља странкама, у складу са својим правилима.

У *ad hoc* арбитражи, арбитражни суд доставља одлуку странкама.

Одлука из ст. 1. и 2. овог члана може се, на споразумни захтев странака, депоновати код суда места арбитраже.

Исправке, тумачења и допуне одлуке

Члан 56.

Арбитражни суд ће, на захтев сваке странке, да изврши језичке и техничке исправке у донетој одлуци или дати одређена тумачења те одлуке.

Арбитражни суд ће, на захтев странке, донети допунску одлуку о захтевима изнетим у арбитражном поступку о којима није одлучио у арбитражној одлуци.

Захтеве из ст. 1. и 2. овог члана странка мора да поднесе најкасније у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

Одлука о исправкама, тумачењима и допунама је саставни део одлуке на коју се односи.

Достављање одлуке из става 4. овог члана врши се у складу са чланом 55. овог закона.

ГЛАВА VIII

ПОНИШТАЈ АРБИТРАЖНЕ ОДЛУКЕ

Тужба за поништај

Члан 57.

Тужба за поништај може да се поднесе само против домаће арбитражне одлуке.

Домаћа арбитражна одлука је одлука која је донета у унутрашњој или међународној арбитражи у Републици.

За одлучивање о тужби за поништај месно је надлежан суд места арбитраже.

Разлози за поништај

Члан 58.

Суд ће усвојити тужбени захтев за поништај само ако тужилац пружи доказе да:

1) споразум о арбитражи није пуноважан по праву које су странке споразумно одредиле или по праву Републике ако се странке нису друкчије споразумеле;

2) странка против које је арбитражна одлука донета није била уредно обавештена о именовану арбитра или о арбитражном поступку или из неког другог разлога није могла да изнесе своје ставове;

3) је арбитражном одлуком решен спор који није био обухваћен споразумом о арбитражи или су одлуком прекорачене границе тог споразума. Ако се утврди да се део одлуке којим су прекорачене границе споразума о арбитражи може одвојити од осталог дела одлуке, може да се поништи само тај део одлуке;

4) састав арбитражног суда или арбитражни поступак нису били у складу са споразумом о арбитражи, односно са правилима сталне

арбитражне институције којој је поверена организација арбитраже, осим ако тај споразум није у супротности са неком одредбом овог закона од чије примене странке не могу одступити или, ако таквог споразума нема, да састав арбитражног суда или арбитражни поступак нису били у складу са одредбама овог закона, или

5) се арбитражна одлука заснива на лажном исказу сведока или вештака или се заснива на фалсификованој исправи или је до одлуке дошло услед кривичног дела арбитра или странке, ако се ови разлози докажу правноснажном пресудом.

Поништај одлуке суд ће изрећи и ако утврди да:

1) по праву Републике предмет спора није подобан за арбитражу, или

2) су дејства одлуке у супротности са јавним поретком Републике.

Рок за подношење тужбе за поништај

Члан 59.

Тужба за поништај арбитражне одлуке може да се поднесе у року од три месеца од дана када је тужилац примио арбитражну одлуку.

Ако је странка поднела захтев за исправку, тумачење или допуну одлуке, тужба за поништај може да се поднесе у року од три месеца од дана када је одлука о овим захтевима достављена странкама.

Застој поступка по тужби за поништај

Члан 60.

Суд пред којим је поднета тужба за поништај може да, на захтев странке, застане са поступком да би омогућио арбитражном суду да предузме радње које оцени као потребне да би се отклонили разлози за поништај.

Примена правила о парничном поступку

Члан 61.

На поступак по тужби за поништај арбитражне одлуке примењују се одредбе закона који уређује парнични поступак.

Претходно одрицање од права на тужбу

Члан 62.

Странке не могу унапред да се одрекну права на тужбу за поништај арбитражне одлуке.

Арбитражни поступак после поништаја одлуке

Члан 63.

Ако је суд поништио арбитражну одлуку из разлога који се не односе на постојање и пуноважност споразума о арбитражи у коме нису била наведена имена арбитра, тај споразум и даље обавезује странке, док се оне друкчије не споразумеју.

Нови арбитражни поступак између истих странака и у вези са истом ствари може се водити само на основу новог споразума о арбитражи.

Ако између странака постоји сумња о разлогу поништаја арбитражне одлуке, суд о томе може да одлучи на захтев странке.

ГЛАВА IX

ПРИЗНАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ АРБИТРАЖНИХ ОДЛУКА

Дејства одлуке

Члан 64.

Домаћа арбитражна одлука има снагу домаће правноснажне судске одлуке и извршава се у складу са одредбама закона који уређује извршни поступак.

Страна арбитражна одлука има снагу домаће правноснажне судске одлуке пошто је призна надлежни суд Републике.

Страна арбитражна одлука је одлука коју је донео арбитражни суд чије је место ван Републике, као и одлука коју је донео арбитражни суд у Републици ако је на арбитражни поступак примењено страно право.

Надлежност и поступак за признање и извршење

Члан 65.

О признању и извршењу стране арбитражне одлуке одлучује суд одређен законом, а месно је надлежан суд на чијем подручју треба спровести извршење.

О признању стране арбитражне одлуке суд може да решава као о претходном питању у извршном поступку.

Одредбе овог закона не искључују примену одредаба закона који уређује извршни поступак о надлежности за одлучивање о привременим мерама и њиховом извршењу.

Поступак признања и извршења покреће се пред судом захтевом уз који странка прилаже:

- 1) изворну арбитражну одлуку или њен оверени препис;

2) споразум о арбитражи или документ о њеном прихватању у изворнику или овереном препису, и

3) оверен превод стране арбитражне одлуке и споразума о арбитражи на језик који је у службеној употреби пред надлежним судом.

Разлози за одбијање признања и извршења

Члан 66.

Признање и извршење стране арбитражне одлуке може се одбити, на захтев странке против које се оно тражи, само ако та странка поднесе доказ да:

1) споразум о арбитражи није пуноважан по праву које су странке споразумом одредиле или по праву државе у којој је та одлука донета;

2) странка против које је арбитражна одлука донета није била уредно обавештена о именовану арбитра или о арбитражном поступку или из другог разлога није могла да изнесе своја средства;

3) се одлука односи на спор који није био обухваћен споразумом о арбитражи или су одлуком прекорачене границе тог споразума. Ако се утврди да се део одлуке којим су прекорачене границе споразума о арбитражи може одвојити од осталог дела одлуке, могуће је делимично одбијање признања и извршења те одлуке;

4) арбитражни суд или арбитражни поступак нису били у складу са споразумом о арбитражи или ако таквог споразума нема, у складу са правом државе у којој је место арбитраже;

5) одлука још није постала обавезујућа за странке или је ту одлуку поништио или обуставио од извршења суд државе у којој или на основу чијег права је одлука донета.

Надлежни суд ће одбити признање и извршење арбитражне одлуке ако утврди да:

1) по праву Републике предмет спора није подобан за арбитражу, или

2) су дејства арбитражне одлуке у супротности са јавним поретком Републике.

Дејства поступка за поништај покренутог у иностранству

Члан 67.

Суд пред којим се тражи признање и извршење стране арбитражне одлуке може да, ако оцени да је потребно, одложи доношење своје одлуке ако је покренут поступак за поништај или за обуставу извршења те одлуке у држави у којој је одлука донета или на основу чијег је права донета, до окончања тог поступка.

Суд пред којим се тражи признање и извршење стране арбитражне одлуке може да, на захтев странке, услови доношење одлуке о одлагању поступка признања и извршења полагањем одговарајућег обезбеђења од стране противне странке.

Одлука о признању и извршењу

Члан 68.

Одлука суда о признању и извршењу стране арбитражне одлуке мора бити образложена.

Против одлуке из става 1. овог члана може се изјавити жалба у року од 30 дана од дана њеног достављања.

Одредбе закона који уређује извршни поступак примењују се и на признање стране арбитражне одлуке, када је о признању одлучено као о претходном питању у извршном поступку.

ГЛАВА X

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења ранијег закона

Члан 69.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе тридесет и прве главе (чл. 468а-487) Закона о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/77, 36/77, 6/80, 36/80, 43/82, 72/82, 69/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90 и 35/91 и "Службени лист СРЈ", бр. 27/92, 31/93, 24/94, 12/98, 15/98 и 3/02).

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе чл. 97-100. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља ("Службени лист СФРЈ", бр. 43/82, 72/82 и "Службени лист СРЈ", број 46/96).

Ступање на снагу закона

Члан 70.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".